VIENOTI LATVIJAI!

NOVADNIEKS

OTRDIEN, 1990. gada 18. septembri

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 111 (6115)
Maksā 3 kap.

Vārds — speciālists — mūsdienās iegūst plašāku nozīmi. Virpotājs var būt vienkāršs strādnieks, bet viņu var saukt arī par speciālistu. Sava amata speciālists ir arī Preiļu 24. ceļu remonta un būvniecības pārvaldes virpotājs Georgijs Isajevs (attēlā). Savu amatu pilda kopš 1955. gada. Ieguvis piekto kategoriju, apkalpo četrus dažādus darbgaldus. Virpotāja amatā ievadījis 18 jauniešus. Kā pēdējam amata prasmi apgūt G. Isajevs palīdzējis Pjotram Ļeonovam.

J. SILICKA foto

Aktuāla intervija: pirms apkures sezonas

Ja būs garantijas ...

Līvānu eksperimentālajā bioķīmiskajā rūpnīcā, kuras pakļautībā ir galvenais siltumapgādes avots, ieguvu šādu informāciju. Par apgādi ar kurināmo — mazutu, gāzi, kūdru — īpaši uztraukties nevajadzētu: ir ne tikai fondi, bet arī limiti. Tātad temperatūras režīms, acīmredzot, būs ievērots. Kas attiecas uz hidraulisko režīmu, tad te uzņēmums simtprocentīgu garantiju nedod, jo stipri nolietojušies tīklu cirkulārie sūkņi, turklāt iespējama siltumņa noplūde trasē.

Lūk, tāds ievads mūsu sarunai ar apvienoto katlu māju un siltumtīklu direkcijas iecirkņa priekšnieku VLADIMIRU KIVLENIEKU.

— Ja katlu māja izturēs temperatūras un hidraulisko grafiku, mēs garantējam siltuma padevi visos iecirkņos — līdz pat pēdējiem tā patērētājiem.

— Nešaubos: sniedzot šādu paziņojumu, jūs uzņematies arī pilnīgu atbildību par to. Acīmredzot, jums ir pamats tā teikt...

— Protams. Liels atspaids ir pirms diviem gadiem uzbūvētā tvaika stacija pilsētas labajā krastā. Praktiski pabeigts siltumtīklu plānotais remonts — tīklu gatavība apkures sezonai ir 90 procenti. Paldies kompleksajai brigādei (11 cilvēki), kurai bija jāveic visi apkures sezonas priekšdarbi. Tā strādāja, nerēķinoties ar laiku. Diemžēl apbēdina, ka joprojām darbojas tā dēvētais pārpalikuma princips. Ar to es domāju mūsu apgādi ar nepieciešamajiem materiāliem.

— Ko darīsi — tāds liktenis ir visām filiālēm un iecirkņiem. Pie šī jautājuma mēs vēl atgriezīsimies, bet tagad sakiet: kas tomēr uztrauc pirms apkures sezonas sākuma!

— Ka siltumtīklu rekonstrukcija atpaliek no celtniecības tempiem pilsētā, nevienam nav noslēpums. Projektētāji izstrādājuši pilsētas siltumapgādes shēmu pat līdz 2005. gadam. Cita vidū — no viņu slēdziena izriet, ka jautājums par to, vai ir mērķtiecīgi celt katlu māju Dubnas labajā krastā, jāizlemj pilsētas varas iestādēm.

Tomēr nesteigsimies prātot, kas būs pēc 15 gadiem. Jo ir tādi jautājumi, kas jārisina jau tagad. Šodien mēs nevaram pieslēgt siltumtrasei topošo bioķīmiskās rūpnīcas māju. Tātad — var tikt iekavēti darbi šinī objektā. Tāda pat situācija arī dzīvokļu un komunālās saimniecības apvienības bāzē. Un tā izveidojusies tāpēc, ka nepieciešams rekonstruēt vienu trases iecirkni (kopējais darbu apjoms — vairāk nekā miljons rubļu), lai beidzot nodrošinātu normālu siltuma padevi bērnudārzam «Rūķīši» un tam līdzās esošajam dzīvojamo namu masīvam.

Projekts «dienasgaismu» ieraudzīja jau aprīlī. Saskaņā ar Līvānu PMK plāniem pirmie 100 tūkstoši rubļu jāapgūst šī gada pēdējā ceturksnī (tad atvedīs arī caurules). Tiesa, var gadīties aizkeršanās, jo pasūtītājs — rajona izpildkomiteja — «aizmirsa» laikus pieteikt iekārtas. Turklāt apstādināt trasi rekonstrukcijai decembrī — tas ir pilnīgs absurds! Mēs, bez šaubām, tādu atļauju nedosim.

Dažas organizācijas, piemēram, — kinodirekcija, patērētāju biedrība, nesteidzas ar siltumtīklu remontu, lai gan mēs tās laikus informējām, ka siltumtīkli ir avārijas stāvoklī un tāpēc jānomaina.

Mūs uztrauc arī 70 metri atklātās siltumtrases pie bioķīmiskās rūpnīcas 2. ceha. Līvānu PMK ar mums «dženteimeniski» vienojās, ka te ieliks resnākas caurules, bet pēc tam pieslēgs arī «savus» objektus — autostaciju un sakaru nodaļu. Starp citu, sakarnieki piekrita šos darbus finansēt. Diemžēl PMK nesteidzas īstenot apsolīto.

— Cerēsim, ka PMK vadītājiem, kuri pēdējā laikā sevi uzskata par biznesmeņiem, nav svešas arī īstu džentlmeņu jūtas. Turklāt civilizētajā pasaulē šie jēdzieni netiek dalīti. Bet — atgriezīsimies pie jūsu iekšējām lietām. Runā, ka ar jauno gadu jūsu iecirknis, tāpat kā komunālais dienests, atdalīsies no apvienoto katlu māju un siltumtīklu direkcijas...

— Patiešām, tāda saruna, kurā piedalījās arī republikāniskās apvienības «Latvijas siltums» galvenais inženieris, pilsētas izpildkomitejā notika jau pavasarī. Pie kāda secinājuma nonācām? Ekonomiskā patstāvība mums nepieciešama un ir pilnīgi iespējama. Tikai ne formāla. Tāpēc rūpīgi apsveram savas iespējas, izstrādājam ekonomisko koncepciju: par kādiem līdzekļiem dzīvosim?

Mums, acīmredzot, vajadzēs palielināt štatus. Lūk, te ir galvenās briesmas nokļūt sava veida «šķērēs». Ar nākamo gadu mums tiks palielināta maksa par darba resursiem. Tagad par vienu administratīvās pārvaldes vienību (vadītāji, inženiertehniskie darbinieki, kalpotāji) maksājam gadā 600 rubļus, bet par speciālistiem nemaksājām neko. Ar nākamo gadu par katru pārvaldes darbinieku nāksies maksāt jau 1 200 rubļus, bet par speciālistu — 600. Bez tam strauji palielināsies atskaitījumi no darba algas fonda sociālajai nodrošināšanai: tagadējo 4,7 procentu vietā vajadzēs atskaitīt pat līdz 37,4 procentiem. Tāpēc būs jāpieliek ne mazums pūļu, lai nepiedzīvotu bankrotu.

Viens no variantiem — slēgt jaunus līgumus gan par ārējo, gan par iekšējo tīklu apkalpošanu. Tāds līgums jau noslēgts ar slimnīcas kompleksu. Gatavojam darba komisiju, lai pārņemtu bērnudārzu, kā arī pilsētas izpildkomitejai pakļauto iestāžu, piemēram — kinoteātra, kultūras nama utt., siltumtīklus un iekārtas. Tomēr būsim reālisti: šī saimniecība nebūt nav ideālā stāvoklī, tāpēc tās sakārtošana prasīs lielu darbu.

— Un pēdējais jautājums: vai ir kāds pamats baumām, ka mūs visus gaida cenu paaugstinājums arī jūsu sistēmā, proti — vairāk vajadzēs maksāt par siltumenerģijas izmantošanu!

— No apvienības «Latvijas siltums» saņemtā instrukcija apliecina, ka siltumenerģijas izmantošana dārgāka neklūs. Taču tas attiecas tikai uz individuālajiem patērētājiem. Rūpniecības un tiem pielīdzinātiem uzņēmumiem diemžēl par siltumenerģiju nāksies maksāt pēc paaugstināta tarifa.

— Paldies, ka iepriecinājāt mūs — «vienkāršos mirstīgos»: vismaz par siltumu maksa paliks iepriekšējā. Un atļaujiet jums novēlēt siltu ziemu (kaut gan mitrais laiks mums visiem jau apnicis), bet — ja tomēr nāks bargs sals — sekmīgi to izturēt!

Iraida KOROĻOVA

RAJONA PANORĀMA

Rēzeknē notika Latvijas Lauksaimnieku savienības Latgales zonas prezidija sēde, kurā piedalījās arī ARA «Preiļi» priekšsēdētāja vietnieks I. Jeršovs. Tur sprieda par pašreiz aktuālāko tematu — gaidāmajām lauksaimniecības produkcijas valsts iepirkuma cenām un nodokli. Konkrēti piemēri liecina, ka ir vēl daudz neskaidrību un pat paradoksu. Tagad priekšlikumi apkopoti.

Pēc triju mēnešu aktīvas darbošanās Latvijas Lauksaimnieku savienības Latgales biedrības prezidija priekšsēdētāja pilnvaras nolika LLS Rēzeknes biedrības priekšsēdētājs A. Tučs. Viņa vietā stājās kolēģis no Balvu rajona biedrības A. Kotāns. Arī uz trim mēnešiem.

□

12. septembrī notika LTF Preiļu nodaļas Domes valdes sēde. Tajā piedalījās LTF Koordinācijas centra vadītāja Drosma Blagoveščenska un LTF Domes valdes priekšsēdētāja vietnieks Ints Upmacis. Valdes sēdē pārrunāti jautājumi, kas saistīti ar gaidāmo LTF kongresu, kā arī ar situāciju organizācijas iekšienē, Latvijā un kaimiņu valstīs.

□

Beigusies šīsvasaras arheoloģiskā ekspedīcija Jersikas pilskalnā. Pagasta ļaudis un visi interesenti tika pulcināti vienkopus uz savdabīgu vēsturnieku atskaiti.

Ar Jersikas valsts vēsturi un tās sakariem ar citiem valstiskajiem veidojumiem klātesošos iepazīstināja ekspedīcijas vadītājs profesors, vēstures zinātņu doktors Evalds Mugurēvičs, bet par izrakumu gaitu stāstīja un atraktās senlietas rādīja jaunākā zinātniskā līdzstrādniece Antonija Vilcāne.

Rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietniece Vaira Vucāne apliecināja, ka rajona vadība ir gatava finansēt arheologu darbu arī nākošgad.

□

5. oktobrī kultūras darbinieki pulcēsies uz arodbiedrības pārskata sapulci. Šoreiz tā solās būt reti interesanta, jo, kā šķiet, ar pārskatu par paveikto vien kultūras darbinieki nesamierināsies. Gan gatavošanās lielajiem Dziesmu svētkiem, gan ikdienas darbs atklājuši jo daudzas samilzušas problēmas.

□

Kirova kolhoza 2. ražošanas iecirknī, kuru vada Arkādijs Ivanovs, lini šī gada grūtajos klimatiskajos apstākļos ne tikai novākti, bet arī visi salmiņi piegādāti valstij. Tos kaltēja karuseļa tipa kaltē un uzreiz veda uz Preiļu linu fabriku. Pārrēķinot šķiedrā, sagādātas 29 tonnas.

□

Preiļos no četrām vieglajām automašīnām, kas stāvēja pagalmā, naktī nozagtas rezerves riepas. Vainīgie (nepilngadīgo grupa) noskaidroti.

Aizkalnes pagasta Pelečankā izlauztas viensētas durvis, paņemtas mantas. Nozieguma vaininiekus atklāts.

Latvijas aizsargu organizācija (1919 — 1940)

2. Uzbūve un galvenie darbības virzieni

Laikā no 1923. līdz 1925. gadam Latvijas laukos bija vērojams īpašs pacēlums un aktivitāte aizsargu vienību veidošanā. Liela nozīme to darbības koordinēšanā un mērķu propagandēšanā bija Latvijas aizsardzības biedrībai un tās žurnālam «Aizsargs», kas sāka iznākt 1923. gadā. Par aizsargu organizācijas vadošo ideologu un propagandistu šai laikā izvirzījās rakstnieks Gotfrīds Mīlbergs.

Vairāk nekā gadu pēc kongresa (1926. gadā) Latvijas Republikas Saeima apstiprināja organizācijas statusu, uzsverot aizsargu uzdevumu — būt nacionālā valstiskuma un pilsoniskās demokrātijas sargiem. Savos saietos aizsargi allaž suminēja valsts prezidentu, Saeimu un valdību. Viņu svinīgo solījumu ievadīja vārdi: «Kā Latvijas Republikas aizsargs es svinīgi apsolos sargāt Latvijas Valsts drošību, neatkarību, satversmi, likumus un iekārtu pret visiem, kas to apdraud, netaupot savus spēkus un dzīvību.» Organizācijas devīze bija: «Visu par Latviju!».

Organizācijas pamatšūniņa bija aizsargu nodaļa, kas darbojās pagastā, miestā vai citā apdzīvotā vietā. Nodaļas bija ļoti mobilas vienības. To lielumu noteica vietējie apstākļi. Nodaļas veidoja rotas, eskadronus, bataljonus un tie savukārt — pulkus. Pulks bija aizsargu organizācijas galvenā administratīvi saimnieciskā vienība. Tas darbojās viena apriņķa robežās. Divdesmito gadu vidū izveidojās 19 aizsargu pulki — 1. Talsu, 2. Ventspils, 3. Ludzas, 4. Jēkabpils, 5. Rīgas, 6. Aizputes, 7. Valkas, 8. Valmieras, 9. Madonas, 10. Cēsu, 11. Tukuma, 12. Jēkstes, 13. Bauskas, 14. Kuldīgas, 15. Liepājas, 16. Jelgavas, 17. Rēzeknes, 18. Daugavpils un 19. Abrenes jeb Jaunlatgales aizsargu pulks. Katru pulku komandēja apriņķa priekšnieks, tātad augsts lekšlietu ministrijas ierēdnis, kas bija padots savam ministram. Pulku kasieri, grāmatveži, adjutanti, ieroču pārziņi, fiziskās audzināšanas vadītāji u. c. reizē bija arī algoti policijas darbinieki. Arī aizsargu pulku štābi parasti atradās zem viena jumta ar policiju.

Tālāk centralizējot vadību, tika izveidots aizsargu priekšnieka amats un aizsargu štābs. Tie bija pakļauti iekšlietu ministram. Aizsargu priekšnieks bija organizācijas faktiskais vadītājs un pārzinātājs. Aizsargi joprojām regulāri iesaistījās policijas akcijās. Tā, 1928. gadā viņi 2815 gadījumos piedalījās noziedznieku vajāšanā, atklājot 195 slepkavības un 123 zādzības un aizturot 131 robežpārkāpēju. Organizācija bija pakļauta lekšlietu ministrijai līdz 1937. gadam. Faktiski aizsargi darbojās kā ministrijas nodaļa.

Gan presē, gan Saeimā tika daudz diskutēts par aizsargu militāro lietderību. Aizsargu ideologi allaž uzsvēra divus apstākļus: 1) Latvijas finansiālais stāvoklis neļauj veidot plašas armijas rezerves, turpretī aizsargi paši sevi finansē, 2) aizsargi ir politiski uzticams bruņots spēks. Organizācijas militāro ievirzi sekmēja apstāklis, ka 85 procenti visu aizsargu bija dienējuši armijā un ieguvuši iepriekšēju militāro sagatavotību. Tas deva iespēju veiksmīgi izraudzīt aizsargu komandierus.

Par aizsargu priekšniekiem tika iecelti Latvijas armijas virsnieki. Arī štāba priekšnieka, apmācības daļas priekšnieka un pulku komandieru palīgu amatos (pēdējie parasti bija kapteiņa pakāpē) iecēla aktīvā dienesta virsniekus. Šo amatu kandidātu izraudzīšanā piedalījās kara ministrs.

Ievērojamākie aizsargu priekšnieki bija pulkvedis Ludvigs Bolšteins (1925 — 1928) un pulkvedis Kārlis Prauls (1930 — 1940). Viņi abi vēlāk kļuva par generāļiem. L. Bolšteins bija enerģisks, prasmīgs, izglītots komandieris un organizators. Viņa vadībā organizācija nostabilizējās, nostiprinājās tās sadarbība ar armiju. Tika ieviesti jauni, unificēti formas tērpi un atšķirības zīmes, kā arī regulāra apmācību programma — gluži tāpat kā aktīvajā armijā. Tāpēc apmācības bieži notika kopā ar armijas vienībām. Tās bija ļoti kompaktas un parasti tika rīkotas lauku darbu starplaikā. Mobilizācijas gadījumā visai aizsargu organizācijai bija jāpāriet Kara ministrijas rīcībā.

Protams, aizsargu pulks nebija kaujas vienība un nespēja veikt nopietnus taktiski operatīvus uzdevumus. Aizsargu pulki (tajos lielā pārsvarā bija kājnieku apakšvienības) tika uzskatīti par armijas kājnieku pulku rezervēm. Aizsargu jātniekiem bija izlūkvienības. Pateicoties L. Bolšteina enerģijai, līdz 1928. gadam aizsargus izdevās apbruņot ar vienotas angļu sistēmas «Ross — Elnfield» šautenēm. Tādējādi arī bruņojuma ziņā viņi spēja daudz vairāk līdzināties Latvijas armijai. Taču visumā aizsargi bija vāji bruņoti. Viņu rīcībā nebija artilērijas. Maz bija automātisko ieroču. Tiesa, Jelgavas aizsargu pulkam bija viena tankete. Arī vienību motorizācijas pakāpe nebija augsta. Tikai trīsdesmito gadu beigās pilsētās sāka veidoties aizsargu motociklistu un riteņbraucēju vienības.

Trīsdesmito gadu sākumā līdzās teritoriālajiem formējumiem radās jaunas aizsargu vienības. 1932. gadā sāka veidoties jūras aizsargu pulks. Jāpiebilst gan, ka līdz pat 1940. gadam tas vēl nebija pilnīgi saformēts. Jūras aizsargiem piederēja neliels kuģis «Dzintarkrasts» un ledlauzis «Lāčplēsis». 1931. gadā nodibinājās dzelzceļa aizsargu pulks.

1931. gadā aizsargu štābs izdeva pavēli par aizsargu aviācijas pulka dibināšanu, kas kļuva par vērā ņemamu Latvijas armijas aviācijas rezervi. Trīsdesmito gadu beigās tam bija 31 lidmašīna un vairāk nekā 100 labi sagatavotu lidotāju.

Kopš 1929. gada, kad aizsargi piedalījās Zviedrijas karaļa sagaidīšanas parādē Rīgā, viņu organizācija ieguva jaunu — militārās reprezentācijas — funkciju. Kopā ar armijas daļām tā regulāri piedalījās visās lielākajās un nozīmīgākajās parādēs.

Savas darbības sākumā aizsargi bija koncentrēti tikai laukos. Presē tos daudzkārt tā arī sauca — «lauku aizsargi». Divdesmito gadu vidū, sevišķi pēc komunistu puča, kas 1924. gadā notika Tallinā, aktuāls kļuva jautājums par šādu vienību organizēšanu arī pilsētās. Tās dibināja nevis pēc teritoriālo pulku principa, bet, kā bija paredzēts aizsargu noteikumos, «pēc lietderības principa».

Ilgvars BUTULIS,
vēstures zinātņu kandidāts,
Latvijas Universitātes docents
(LETA)

Dzejas dienas Vārkavā

7. septembrī — brīnišķīgi klusā un saulainā rudens dienā notika Jāņa Raiņa 125. dzimšanas dienai veltīts sarīkojums.

Vārkavas klubs bija svinīgi uzposts, pilns viskrāšņāko ziedu. Šeit notika rudens ziedu izstāde.

Viesmīlīgā kluba vadītāja Elvīra Aboliņa kopā ar tautas tērpos ģērbtajām ansambļa dalībniecēm saņēma pirmos apmeklētājus no Vārkavas pamatskolas un bērnudārza, bērnu vecākus un pensionārus.

Bibliotēkas vadītāja Anna Spūle iepazīstināja ar Raiņa dzīvi, atcerējās arī citus talantīgus novadniekus. Ansambļa izpildījumā klavieru pavadījumā skanēja tautas dziesmas. Dziļi aizkustinoši Raiņa dzeju runāja mazie vārkavieši Emija Spūle, Antons Kirilovs, Edgars Vilcāns, Andris Vaivods, Ligita Usāne.

Klātesošajiem jo sevišķi patika Jāņa Raiņa «Lauztās priedes» bērnudārza darbinieces Dianas Stubures izpildījumā.

Bagātīga bija ziedu izstāde. Šeit grūti bija noteikt visskaistāko kompozīciju. Ar izdomu izcēlās 1. — 3. klašu veidotā kompozīcija «Mežs». Brīnišķīgas bija pagasta izpildkomitejas priekšsēdētājas Marijas Dzerkales audzētās rozes. Vienkārša, skaista un gaumīga bija 2. klases skolnieka Jāņa Surgunta ziedu kompozīcija.

Šis kultūras pasākums pagāja kā viens mirklis, tomēr paliekot ilgā atmiņā.

A. IVANOVA (Vārkavā)

Rajona centra vārti

Preiļi — viens no nedaudzajiem republikas rajonu centriem, kur nav dzelzceļa. Tātad — visa satiksme ar pārējiem rajoniem un pilsētām notiek ar autobusiem. Autoosta ir mūsu rajona centra vārti. Braucējus apkalpo Jēkabpils autobusu parka Preiļu filiāles kolektīvs.

Runāju ar autoostas dispečeri Antoņinu Ivanāni. Viņa atzīst: «Autobusu parks Preiļos ir stiprs. Šoferu kolektīvs — saliedēts, darbaspējīgs un disciplinēts. Autobusu vadītājiem ir visas iespējas labi nopelnīt, un reisu «noraušanas» gadījumi pēdējā laikā ir retums.

Tiesa, gadu no gada saņemam mazāk autobusiem rezerves daļas. Tas šoferiem liek pēc labākās sirdsapziņas saudzēt autobusus. Intensīvi lietojot, autobusa mūžs ir pieci gadi.

Mūsu bēda ir vietējās nozīmes ceļi. Tie varētu būt daudz labākā stāvoklī. Sevišķi tas sakāms par posmu «Līvāni — Mežāre — Mežancāni». Pavasaros un rudeņos ir neizbraucami ceļi kolhozu «Dubna», «Ezerciems» un «Dzintars» teritorijās, arī Rudzētu pusē. Rīgas «Ikarusu» šoferiem raizes sagādā šosejas Preiļi — Līvāni ieilgušais remonts.

Pēc rajona iedzīvotāju lūguma izmainīts autobusu maršruts ceļa posmā «Preiļi — Pieniņi — Smelteri»: autobuss vairs nekursē atpakaļ uz Preiļiem, bet iet tālāk uz Priekuļiem (kolhozs «Sarkanā ausma») un pa Rudzētu ceļu atpakaļ uz Preiļiem. Otrs reiss ir «Preiļi — Priekuļi — Smelteri — Pieniņi — Preiļi».

Atklāts reiss pulksten 7.10 uz Daugavpili. Preiļieši tur nokļūst jau pirms pulksten 9. Ir reiss pulksten 6.35 uz Līvāniem, lai cilvēki varētu paspēt uz vilcienu, kas uz Rīgu atiet pulksten 8.

Visvairāk braucējus priecē rīta reiss «Preiļi — Rīga». Ekspresis no Preiļiem atiet pulksten 4.45, Rīgā pienāk ap pusdeviņiem. Ceļā pieturu nav. Atpakaļ no Rīgas šis autobuss dodas pulksten 16.00, Preiļos pienāk pirms pulksten 20. Bij ļeti braukšanai var iegādāties uzreiz turp un atpakaļ. Nav patīkami, ka reisus uz Preiļiem «norauj» Daugavpils autobusu parka šoferi. Sevišķi tas notiek svētku dienās un brīvdienās.»

Autobusu satiksme mūsu rajonā ir sazarota, tā aptver visus ciemus. Pavisam no Preiļiem ir 16 līnijas, katru dienu autobusi iziet 206 reisos. Preiļiem ir laba autobusu satiksme ar Rīgu (sešreiz diennaktī), brīvdienās kursē ekspresis pa maršrutu «Cēsis — Preiļi — Cēsis», autobusi rajona iedzīvotājus aizvēd uz Rēzekni, Daugavpili, Jēkabpili, Krāslavu, Balviem, Madonu, Gulbeni, Varakļāniem un citurieni.

Jānis GURGONS

Ilgi gaidītais Rudzētu bērnudārzs darbojas jau vairākus gadus. Tikai iznācis mākenīt par lielu, vēl vietas pietiktu kādam kooperatīvam, jo paredzēto 95 bērnu vietā te mitinās tikai ap 30. Telpās daudz ziedu, sapirkts inventārs, rotaļlietas. Rodas patīkams mājīguma iespaids.

ATTĒLOS:

vidējās un jaunākās grupas audzēkņi nodarbībās;

ilggadēja bērnudārza audzinātāja Vita Zvirbule ar mazbērnu grupas audzēkņiem;

vecākās grupas audzinātāja Tekla Vilcāne māca piegriezt lellei kleitu.

J. SILIŅĶA foto

Nepiekrītu! Arī es protu rēķināt...

Šoreiz būšu spitnieka loma un ar apvienoto katlu māju un siltumtīklu direkcijas direktora S. Makoveļska atbildi («Novadnieks», 1990. gada 11. septembra numurs) uz manu rakstu «Lieta nepietna» samierināties nevaru. Pirmkārt, tāpēc, ka plašajā un «izsmeļošajā» atbildē tā arī neatradu konkrētu atbildi uz savu jautājumu. Otrkārt, S. Makoveļska atbildes publicēšanas dienā, būdams atvaļinājumā, visu dienu izmantoju nelielos daudzumos silto ūdeni un visu dienu līdz vēlam vakaram ūdensvads «šķaudīja».

Rēķināt protu arī es, citādi jau nebūtu parādījies mans raksts avīzē. Mani aprēķini mazliet nesakrīt ar atbildē sniegtajām ziņām. Ja paredzētas 400 tonnas karstā ūdens, bet izlietojam 900 tonnas, tad vaina meklējama ne jau patērētāju sirdsapziņā. Es minētajā dienā reālajām vajadzībām izmantoju apmēram tikai septīto (!) daļu, viss pārējais aizplūda, atgaisojot sistēmas.

S. Makoveļskis raksta: «Tā («šķaudīšana») var atgadīties arī dienā, ja īslaicīgi atslēdz elektrību». Nu ziniet ko! Iznāk — vainīgi visi, tikai ne mēs. Elektrotīklu rajonam, domāju, ir ne mazāk problēmu, bet tur strādā daudz labāk. Ārkārtīgi retajos gadījumos, kad pazūd strāvas padeve, uz jebkuru satraukuma pilnu zvanu no «elektrotīkliem» vienmēr saņemsi mierīgu un izsmeļošu atbildi par radušos kļūmi. Tādas atbildes vienmēr nomierina.

Tātad — nevainosim citus. Kas attiecas uz karsto ūdeni, strīdu turpināsim. Mani uz ielas apturēja sieviete un teica: «Paldies par rakstu! Mēs, kaimiņienes, pārrunājām un bijām apņēmības pilnas parakstīties zem šī raksta». Bet cita sieviete pastāstīja: «Svētdien ciemos atbrauca vīratēvs. Gribēja padzerties. Krūzītē ielēja ievārījumu un palika zem krāna. Tikko mazliet krānu pagrieza, ūdens un gaisa trieciens krūzīti izsita no rokām. Krūzīte pušu un ar ievārījumu sabojāts goda krekls. Vīratēvs tikvien noteica: «Bezjēdzība!»».

Un pēdējais, ko gribu piebilst. Acīmredzot, mans jautājums un tā būtība nav saprasti. Esmu spiests atkārtot. Katlu māju un siltumtīklu direkcijai jāsaprot, ka ar «šķaudīšanu» nesamierināšos ne es, ne citi iedzīvotāji. Atbildē nekas par to nav teikts. Tātad šī krānu «šķaudīšana», acīmredzot, turpināsies. Tāpēc lūgsim rajona vadību ar veselu parakstu virteni likt cienījamajam S. Makoveļskim atbildēt uz sūdzību pēc būtības un novērst šīs neizdarības. Mēs katrs savā vietā esam atbildīgi par savu darbu un katrs zinām, kas darāms, kad savu darbu nevaram veikt.

Ar vislielāko cieņu A. VEIGULIS (Preiļos)

Atbilde uz kādu vēstuli Atkal — monopols?

Kārtējā pasta sūtījumā bija, lūk, šāda vēstule: «Līvānu LTF grupa «Dubna» vēlas uzzināt, kad rajona laikraksts «Novadnieks» beigs publicēt Republikas ienaidnieku — LKP (uz PSKP bāzes) — rakstus, jo pagaidām nav aizliegts laikraksts «Cīņa»?».

Šī vienteikuma vēstulīte, zem kuras ir 11 paraksti, lika man atcerēties notikumu pirms apmēram gada, kad kādā saietā LKP rajona komitejas toreizējais pirmais sekretārs bargā balsī nodimdināja: «Kad rajona laikraksts beigs ievietot LTF materiālus?». Tā nu tas ir — atkal monopols uz informāciju, tikai — no citas puses.

Bez tam, ja pieņem vēstules autoru loģiku (LKP ir savs laikraksts «Cīņa», sak, lai publicējas tur), tad, turpinot šo domu, var arī sacīt: LTF ir «Atmoda», LNKP — «Neatkarīgā Cīņa», Latvijas Komitejai — avīze «Pilsonis», LSDSP — «Sociāldemokrāts» . . .

Laikraksts «Novadnieks» ir neatkarīga avīze, kas domāta visiem rajona iedzīvotājiem, tāpēc redakcija uzskata, ka nedrīkst liegt nevienai partijai vai kustībai paust savus uzskatus. Gan jau lasītāji paši novērtēs, kas kurš ir un ko aizstāv. Galu galā viņiem ir tiesības zināt, kādu politiku īsteno katras partijas vai sabiedriskās kustības vietējās struktūras.

Franču apgaismības darbinieks Voltērs kādam savam oponentam ir teicis: es absolūti nepiekrītu jūsu viedoklim, taču esmu gatavs ziedot pat dzīvību, lai jums būtu tiesības šo viedokli brīvi izteikt. Neaizmirsīsim šos vārdus, ja sevi patiešām uzskatām par demokrātiem.

Un pēdējais. Lūdzu visus, kas raksta redakcijai, tomēr būt korektiem, iztikt bez apsaukāšanās un visādu birku piekarināšanas oponentiem (diemžēl šī iemesla dēļ nevaram izmantot ne vienu vien vēstuli). Ja jau necienām citus, tad cienīsim vismaz paši sevi.

P. PIZELIS,
laikraksta «Novadnieks» redaktors

P. S. Uzskatu, ka ar to esmu atbildējis arī J. Ostrovskim no Ogres rajona — materiālus ar nekorektiem (lai neteiktu — cilvēka cieņu un godu aizskarošiem) izteicieniem par Augstākās Padomes deputātiem — republikas vadītājiem — un avīzē izmantoto vēstuļu autoriem mēs nepublicējam. Un personiskā sarakstē ar lasītājiem (tas attiecas ne tikai uz J. Ostrovski) redakcija neiesaistās.

Jāmeklē izeja

Pa visu republiku un pat līdz Maskavai nonākušas vēstis par kaislībām, kas virmo ap Ventspils ostas rūpnīcu. «Zaļie» ir par tūlītēju uzņēmuma slēgšanu. Taču izrādās, ka ir arī diametrāli pretējs viedoklis. Par to varēja pārliecināties agrorūpnieciskās apvienības «Preiļi» valdes sēdē.

Rajona saimniecību vadītāji apsprieda jautājumu par efektīvu minerālmēslu izmantošanu kolhozos un konstatēja, ka pašreizējie minerālmēslu fondi nenodrošina nepieciešamo fosfora daudzumu. Ja Ventspils ostas rūpnīcā tiks pārtraukta šķidrā amonija polifosfāta ražošana, fosfora deficīts augsnē sasniegs pat sešdesmit procentus.

Sakarā ar to, ka kultūraugu ražību nosaka makroelementu — slāpekļa, fosfora un kālija sabalansētas devas, pietrūkstot fosforam, ražība strauji kritīsies. Un to noteiks tieši fosfora minimums, līdz ar to mazefektīvi tiks izmantots kālijs un slāpeklis.

Tāpēc rajona saimniecību vadītāji draudzīgi nobalsoja par to, lai uz augstākām instancēm tiktu aizsūtīta vēstule ar lūgumu nepārtraukt šķidrā amonija polifosfāta ražošanu Ventspils ostas rūpnīcā un rast iespēju palielināt šī vajadzīgā mēslojuma fondus rajona saimniecībām.

Tā mēs vēlreiz pārliecināmies, ka ikvienai nūjai ir divi gali. Acīmredzot jāmeklē izeja.

L. BIRZNIECE

INFORMĒ 02

Šī gada 8 mēnešos rajonā izdarīti 247 noziegumi. Salīdzinājumam: Krāslavas rajonā tajā pašā laikā — 218, Ludzas — 239, Daugavpils — 264, Jēkabpils — 300 noziegumi.

Rajonā pieaudzis smago noziegumu skaits — pavisam to 8 mēnešos ir 34, tai skaitā — 3 slepkavības, 7 smagi miesas bojājumi, 3 izvarošanas, 8 laupīšanas. Ir zādzības lielos apmēros — Preiļu komisijas veikalā, Līvānu kinoteātrī «Atpūta» (nozagta video aparatūra), Līvānu eksperimentālajā bioķīmiskajā rūpnīcā (pazudusi skaitļošanas tehnika). Pavisam izdarītas 128 dažādu veidu zādzības, no tām — 15 dzīvokļu apzagšanas.

Pēdējā laikā visvairāk dzīvokļu apzagšanas gadījumu ir bijis Līvānos, zagšanu veic kvalificēti ļaundari. Laukos zādzības notiek, zagļiem vieglī atrodot dzīvokļu atslēgas apavos durvju priekštelpās, pasta kastītēs un citās pieejamās vietās.

Izdarītas 39 autotransporta līdzekļu zādzības, visvairāk — motociklu «Java». Pieaug velosipēdu un mopēdu zagšana, aizdzīšana un izkomplektēšana. Kopš gada sākuma rajonā izdarītas 59 velosipēdu zādzības, gandrīz tikpat — arī mopēdu. Ir dienas, kad Preiļos pazūd 2 — 3 velosipēdi. Labāk nav arī laukos.

Augustā milicijas darbinieki kopā ar tautas deputātiem rīkoja reidu Līvānu patērētāju biedrības veikalos, lai noskaidrotu tirdzniecības noteikumu ievērošanu. Pārbaudot 19., 23., 25., 36. un 64. veikalu, tika atklāta preču slēpšana zem letes. Pārbaudot piecus Preiļu patērētāju biedrības veikalus, šāds tirdzniecības noteikumu pārkāpums konstatēts tikai 5. veikalā Preiļos.

Par tirdzniecības noteikumu pārkāpumiem Līvānu patērētāju biedrībā sodīti: **Ligita Bivkšāne** — veikala vadītāja, **Zelma Aperāne** un **Tekla Čivča** — veikalu vadītājas Turkos, **Anastasija Pūga** (Upmalas veikals).

Par spekulāciju ar spirtotiem dzērieniem sodīti: **Olga Levicka** no Rušonas pagasta, **Anna Ščerbakova** no Galēnu pagasta, **Feodosija Kalmane** no Līvāniem, **Jevģenijs Aleksejevs, Justinija Bogdanova, Stepanija Mirska** un **Irēna Spila** no Preiļiem.

Par spekulāciju ar tabakas izstrādājumiem sodīti Preiļu iedzīvotāji nepilngadīgā **Natālija Tumaševiča** un **Aleksandrs Tumaševičs.**

Lūdzu pilsoņus, kuriem naktī uz 1. septembri nozagtas mašīnu rezerves riepas, pieteikties milicijā pa telefoniem 02, 22540 22771, 22787.

N. MAKSIMOVS,
rajona iekšlietu daļas priekšnieka vietnieks

Katrā cilvēkā ir talants

Talants ir katrā cilvēkā. Tas laužas uz āru, tiecas uzplaukt, tikai jāprot to saskatīt, palīdzēt, ieinteresēt. Bērnu interešu loks ir ļoti plašs, un tas ir ļoti labi. Sliktī, ja bērns neko nevēlas darīt. Ne vienmēr savu «es» bērni spēj atrast «pelēcīgajās» mācību grāmatās. Arī dzīve mazpilsētā nelutina ar saturīga brīvā laika pavadīšanas iespējām. Tāpēc svarīga nozīme ir skolēnu iesaistīšanai ārpusstundu nodarbībās.

Kas atrodas Preiļos, Aglonas ielā 1 a, zina ne viņi šīs pilsētas, kur nu vēl rajona iedzīvotāji. Vecajā, kādreiz Preiļu draudzei piederošajā mājā atrodas Preiļu rajona Skolēnu jaunrades centrs (bijušais Pionieru un skolēnu nams). Te bērniem dota iespēja sevi apliecināt, bagātināt savu iekšējo pasauli, veidot un attīstīt savas intereses un spējas. Te viņi iegūst jaunus draugus. Visus vieno kopīgas intereses un nodarbības, kas atrisina jautājumu par brīvā laika lietderīgu pavadīšanu. Taču galvenā vērtība ir jaunrades spēju atraisīšana, skaistuma mīlestības un izpratnes veidošana.

Mazliet ieskatīsimies mūsu kolektīva ikdienā. Pagājušajā mācību gadā Preiļu rajona Skolēnu jaunrades centrā darbojās 93 dažāda profila pulciņi (vairāk nekā 1 200 dalībnieku). Preiļu skolēnu jaunrades namā bija 33 pulciņi, Līvānu skolēnu jaunrades namā — 21 pulciņš, pēc pārējie darbojās rajona skolās.

Lietišķās mākslas novirziena pulciņi kopskaitā ir 11. Nodarbošanās tajos attīsta mākslinieciskās jaunrades spējas, dod pirmos priekšstatus par patieso tautas mākslas skaistumu, tautas neguršošo darbu un talantīgumu, kā arī — veicina praktiskās darba iemaņas, kas vēlāk palīdz izvēlēties atbilstošu profesiju.

Adīšanas un tamborēšanas pulciņos (vadītājas: N. Vuškārniece, G. Kuzmina, A. Caune, R. Andiņa) bērni mācās apgūt mūsu senču saskaņīgos, ar nevainojamu gaumi veidotos krāsu un rakstu līkločus. Pašdarināts darbiņš vienmēr ir daudz interesantāks, krāšņāks, kā arī — lētāks nekā veikalā iegādātais. Turklāt, tam vienmēr ir oriģināla rokdarba vērtība. Tamborētas sedziņas, mežģīnes un citas smalkas lietas vienmēr priecē mūsu acis. Neaizmirsīsim, ka zemnieku istabā goda vietā parasti atradās austi linu dvieļi ar tamborētām mežģīnēm.

Bērniem ļoti patīk pīšana no kļūgām un saknēm. Atliek vienīgi nožēlot, ka Skolēnu jaunrades centrā ir tikai viens šāds pulciņš, ko Līvānos vada pieredzes bagātā meistare Natālija Vuškārniece.

Makramē (mezglošanas) mākslu skolēni apgūst četros pulciņos (vada N. Vuškārniece, V. Kokoriete, V. Valaine). Tā ir pa spēkam jebkuram interesentam, jo katrs var izvēlēties pagatavojamo priekšmetu atbilstoši savām spējām. Šie priekšnosacījumi arī veicina mezglošanas lielo popularitāti. Makramē pulciņos bērni iemācās darināt jostas, mežģīnes, puķu trauku turētājus, sedziņas, tīkliņus, somiņas, sienas dekorus.

Estētisku baudījumu gūstam, vērojot skolēnu ar mīlestību un sirsnību darinātos keramikas izstrādājumus (pulciņa vadītāja V. Valaine).

Pavisam Skolēnu jaunrades centrā darbojas 23 mājturības pulciņi.

Šūšanas pulciņos V. Kokorietes vadībā meitenes mācās konstruēt piegrieztnes, šūt blūzes, svārkus, kleitas. Ar rezultātu parasti ir apmierinātas gan pašas meitenes, gan viņu māmiņas. Ne viena vien no šūšanas pulciņa audzēknēm izvēlas šuvējas arodu. Taču tas nav galvenais. Svarīgākais — iemācīt meitenei to, kas visu mūžu noderēs, — pašām sevi un vēlāk savus bērnus «apšūt». Saprast, kas piestāv, iemācīties ar vislētākajiem līdzekļiem tikt pie vislabākā galarezultāta.

Zīmēšanas pulciņu nodarbībās skolēni iepazīst tēlotājas mākslas roslēpumus, attīsta savu estētisko gaumi. Ar zīmuļiem un otām meitenes un zēni mēģina radīt savu fantāzijas zemi (vadītāja D. Svalbe).

Katram bērnam istabā ir atvēlēts savs rotaļlietu stūrītis, un ir ļoti patīkami, ja starp veikalā pirktajām mantām atrodas arī viņa paša darinātās rotaļlietas. Mīksto rotaļlietu pulciņus (vada T. Mainule, V. Gavare) vislabprātāk apmeklē jaunāko klašu skolēni.

Aprīlī un maijā Grāmatu nama «Latgale» izstāžu zālē bija skatāma tēlotājas mākslas (D. Svalbe) un mīksto rotaļlietu (T. Mainule) pulciņu audzēkņu darbu izstāde. Domāju, redzētie darbi sasildīja ne vienu vien sirdi un atsauca atmiņā bērnības dienas. Par to liecina arī viens no daudzajiem ierakstiem izstādes atsauksmju grāmatā, ko rakstījis mākslinieks Jānis Unda no Rēzeknes:

«Jums, lielajiem un mazajiem preiliešiem!

Jūsu bērnu darinātās rotaļlietas man sagādāja gan prieku, gan izraisīja sajūsmu. Lūdzu, lūdzu, turpiniet aizsākto darbiņu un jūs gūsit gandarījumu sev un citiem, jo pašdarinātās rotaļlietas ir daudz, daudz vērtīgākas par veikalos pirktajām.

...Arī zīmējumi un greznojumi ir jauki! Jā, Jums ir labi, spējīgi, bērnus mīloši skolotāji!

Lai Jums visiem neapsīkst darbošanās prieks!»

Sadzīves kultūras pulciņos (vada I. Urča, T. Mainule, I. Jankovska) meitenes mācās kļūt par īstiem mājas gariņiem, apgūstot iemaņas batikas tehnikā, sveču liešanā, kulinārija, galda klāšanā, rotājumu izgatavošanā, noformēšanā, ziedu kompozīciju veidošanā u. tml.

(Nobeigums 4. lpp.)

Katrā cilvēkā ir talants

(Sākums 3. lpp.)

Decembra nogalē Preiļu siera rūpnīcas bērnu istabas telpās varēja skatīt I. Urča vadītā sadzīves kultūras pulciņa meiteņu veidotās Ziemassvētku kompozīcijas.

Meitenes ar patiku nāk uz pulciņa «Saimniecīte» nodarbībām (vadītāja N. Onufrijeva). Skaisti, savām rokām darināti darbiņi vienmēr rada prieku un gandarījumu. Pulciņa dalībnieces prot adīt, tamborēt, batikot, mezglot, izšūt. Kā katru gadu, pulciņa meitenes ar saviem darinājumiem piedalījās skolēnu darbu izstādē, kas maijā tika organizēta rajona kultūras namā.

Pieredzes apmaiņas braucienā «Saimniecītes» meitenes pabija Džankojas pionieru namā. Bet maijā viesmīlīgi uzņēma Polockas pionieru nama dalībniekus.

Kulinārijas pulciņus vada A. Vulāne un E. Gavrilenko.

Mākslinieciskās pašdarbības pulciņi (kopskaitā 19) parasti ir pēc formas nacionāli, tie ir tautiski pēc tradīcijām, ievirzes un estētiskā ideāla, pēc sava masveidīguma.

Strādājot ar skolēnu tautas deju kolektīviem, pedagogi (M. Kozlova, G. Ivanova, Z. Reča, S. Milta, I. Viļčinska) cenšas attīstīt bērnos ritma izjūtu un kustību skaistumu, izkopt labu stāju, gaitu un manieres. Māca iemīlēt savas tautas dejas, apgūt harmoniskas ķermeņa kustības. Šos kolektīvus bieži var redzēt uzstājamies dažādos pasākumos Preiļos, Līvānos, rajona skolās. Daudzi bērni, kas sākuši darboties tautas deju pulciņā 1. klasē, dejo visus skolas gadus, un parasti nešķiras no dejas arī pēc skolas beigšanas, rodot iespēju nodarboties pieaugušo kolektīvos.

Populāras ir sarīkojumu dejas. Tas ir dejas veids, kas būtu jāapgūst katram bērnam, katram jaunietim. Atliek vienīgi nožēlot, ka sarīkojumu dejas var mācīties tikai skolotājas A. Otanķes vadītajā pulciņā Līvānos. Ļoti trūkst šo deju speciālistu.

Veiksmīgi skolotājas I. Balaško vadībā Jaunsilavas deviņgadīgajā skolā uzsācis darbu folkloras ansamblis.

Nodarbības dramatiskajos (G. Jaudzema, S. Podziņa) un leļļu (V. Beča) pulciņos padziļina literatūras izpratni, attīsta emocionālu pasaules uztveri, māca izprast dzīves likumsakarības.

Dziedātprasmes kopšanai Latvijā ir senas tradīcijas. Folkloras materiāli liecina, ka izteiksmīga, skanīga dziedāšana tautā jau kopš seniem laikiem tikusi augsti vērtēta, dziedātneprasme — dažādi izzobota. Skolēnu jaunrades centra pulciņos bērni apgūst kokles (M. Aizpurlete) un akordeona (M. Rimša) spēli, bet dziedātprasmi — vokālajos ansamblos (M. Rimša, O. Siņeviča, S. Stepanova).

Liela nozīme skolēnu personības veidošanā ir nodarbībām izglītojošā cikla pulciņos: elektronikas (S. Malnačs), «Mans draugs — VDR» (I. Urča), politisko zināšanu pulciņos (I. Vorobjova, A. Andrejeva).

Internacionālās draudzības klubam (IDK) ir jau savas tradīcijas, savi draugi. Reizi trijos gados notiek draudzības festivāli. Pēdējais (otrais) notika 1989. gada maijā. Ziemas brīvlaikā IDK dalībnieki brauca uz draudzības festivālu Kuibiševā. Tur tikās ar draugiem no Arhangelskas, Nukusas, Kzil-Ordas, kā arī sadraudzējās ar leningradiešiem, ar bērniem no Jakutijas. Piecas festivāla dienas pagāja kā viens mirklis — Jaungada karnevāls, jautras stafetes, izbraukums uz mežu, ciemošanās karaspēka daļā un koncerta sniegšana, iepazīšanās ar pilsētu, nacionālo ēdienu vakars, diskotēka, «čigānos» iešana utml.

Tie, kam patīk sports, nodarbojas sporta pulciņos — dambretes (A. Jēkabsons, S. Pūdžs), moto (A. Greiža), šaušanas (A. Šišovs), slēpošanas (L. Valdonis, J. Cakuls), orientēšanās (V. Koršunova), ritmiskās vingrošanas (A. Vaivode).

Cilvēks vienmēr ir izjutis vajadzību pēc piedzīvojumiem. Pēc tādiem piedzīvojumiem, kas dod gaišumu un prieku ilgam laikam. Un tādu gandarījumu katram no mums var nodrošināt tūrisms. Tas ar katru gadu kļūst populārāks skolēnu vidū. Aizvadītajā mācību gadā tika organizēti vairāki pārgājieni kalnos A. Urča, J. Urtāna, B. Kalniņas, S. Stanķeviča, V. Spriņģes vadībā.

L. Kalniņas vadītais pulciņš, kurā darbojas Rožupes deviņgadīgās skolas audzēkņi, piedalījās orientēšanas sacensībās «Kāpa», «Vizbulīte», Jūrmalas lielās balvas izcīņā, kur guva godalgotas vietas.

Lielu interesi bērnos izraisa arī foto pulciņi (F. Livmanis, I. Jankovska), akvāristu pulciņš (I. Poikāns), tehniskās modelēšanas pulciņš (H. Vaivode).

□

Tas bija tikai mazs ieskats Preiļu rajona Skolēnu jaunrades centra pulciņu dzīvē. Taču mums ir savas, manuprāt, ļoti svarīgas problēmas. Būtu pienācīgi jānovērtē tie bērni, kuri pēc stundām savā brīvajā laikā nāk pie mums, lai pievērstos savai iemīlotajai nodarbībai, neskatoties uz to, ka darba apstākļi pie mums nebūt nav ideāli. Nodarbības notiek darbam nepiemērotās telpās. Tāpēc nav iespēju izveidot labu materiālo bāzi (piešķirt darba vietu katram jaunajam fotoamatierim, nav kur novietot lielās stelles utt.). Izjūtam arī telpu trūkumu. Šī iemesla dēļ nevaram atvērt tādus pulciņus kā aušanas, foto, kokgriezēju, mopēdistu, kaut arī gribētāju tajos darboties ir daudz un pedagogi arī ir. Traģiska situācija ar telpām mums ir Līvānos. Un ļoti sāpīgi, ka daži pieaugušie cenšas mūsu darbu novērtēt kā nevajadzīgu. Bet tanī pat laikā — tiecas pārņemt mūsu funkcijas.

Savu negatīvo lomu ir nospēlējis arī Skolēnu jaunrades centra bijušais nosaukums «Pionieru un skolēnu nams». Bet būtībā tas vienmēr ir bijis bērnu jaunrades nams.

Varbūt nevajag mēģināt veidot kaut ko jaunu (pēc būtības jau esošu), bet gan darīt visu, lai varētu normāli strādāt jau esošais Skolēnu jaunrades centrs?

Gaidīsim jūs mūsu organizētajos pasākumos, izstādēs. Pateicīgi būsim par katru labu ideju mūsu darba pilnveidošanai. Vēl jo vairāk būsim pateicīgi par reāliem darbiem un palīdzību.

Aija CAUNE,
Preiļu rajona Skolēnu jaunrades centra metodiķe

Tas var interesēt

Sākusies KPFSR jaunās Konstitūcijas veidošana. Kā paziņojis Boriss Jeļcins, Krievijas piektā Konstitūcija būtiski atšķirsies no iepriekšējām — tā būs orientēta ne tikai uz valsts, bet galvenokārt uz cilvēka interešu aizstāvēšanu un galīgi nostiprinās Krievijas suverenitāti. Paredzams, ka pēc jaunā Pamatlikuma pieņemšanas no Krievijas Federācijas nosaukuma pazudīs vārds «sociālistiskā».

□

PSRS Valsts preses komitejas atbildīgs darbinieks Semjons Galkins avīzes «Komsomoļskaja pravda» korespondentam pastāstījis, ka izveidojusies katastrofāla situācija ar tipogrāfijas krāsu. Tāpēc drīz varot apstāties ne tikai avīžu drukāšana, bet arī ... papīra naudas iespiešana. Tas gan nebūšot pārāk traģiski, jo veikalos tik un tā neko nevarot nopirkt. «Komsomoļskaja pravda» šajā sakarībā ironizē: piepildās Kārļa Marksa sapnis — būs likvidēta «kapitālisma paliek», proti — nauda.

□

Kā ziņo daži preses izdevumi, jau šobrīd Padomju Savienībā esot 10 — 12 miljoni bezdarbnieku. Tāpēc PSRS jau tiek veidotas darba biržas. Tādu organizējas arī Ļeņingradā. Pilsētas padomes deputāti uzskata, ka šī iestāde nodarbosies ne tikai ar iekārtošanu darbā, bet arī analizēs stāvokli darbaspēka tirgū, prognozēs bezdarba mērogus, rūpēsies par kadru pārkvalificēšanu. Lēmumu izveidot darba biržu pieņēmuši arī Maskavas pilsētas padomes deputāti.

□

Harkovā ieročus sākuši slepeni izgatavot ... vietējo uzņēmumu cehos. Apgabala VDK un milicija veikusi operāciju, lai likvidētu pagrīdes ražotnes un atņemtu šaujamos un duramos rīkus. Kādas rūpnīcas nodaļas priekšniekam mājās un darbā konfiscētas 5 medību bises, 2 karabīnes, mazkalibra šautene, Valtera sistēmas pistole, revolveris, 2 optiskie tēmekļi, 23 rūpnīcā izgatavoti automātu stobri, daudz sagatavju pistoļu un automātu ražošanai, 1 500 patronu dunči. Pieaugusi no kaujas ieročiem veidoto monumentu (kuru PSRS sabūvēts milzīgi daudz) apzagšana.

(Pēc preses ziņām)

Spēlēsim korespondencdambreti

Vēl nesen rakstīju par 1988. gada sacensībām korespondencdambretē, bet nu jau apkopoti 1989. gada rezultāti. Preiļu rajona dambretisti zemāko sporta klašu turnīros īpašus panākumus nav guvuši, toties labu pieredzi gan.

Dambretes spēlē pa pastu var piedalīties jebkurš — bez vecuma un dzimuma ierobežojumiem. Arī iesācēji. Visu turnīru uzvarētāji saņem balvas. Pieteikumi jāiesūta līdz 1. oktobrim (pasta zīmogs). Adreses: 226098, Rīga — centrs, a. k. 55, KDK. Pieteikumā jāuzrāda kvīts numurs par dalības maksas — 4 rbļ. — nomaksu Latvijas dzīvokļu, komunālās saimniecības un sociālās attīstības bankas Rīgas pilsētas operāciju pārvaldē (konta Nr. 000609416).

R. TOMASS,
Latvijas Dambretes federācijas locekļis

Galvenais redaktors Pēteris Pīzelis

Laikraksts «Novadnieks» iznāk kopš 1950. gada 29. marta otrdienās, ceturtdienās un sestdienās.
REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Aglonas ielā 1.
Tālrunis uzziņām: 22305.
Izdod apgāds «Avīze», Rīgā, Sarkanarmijas ielā 47.
Izdevējdarbības licence Nr. 000069.
Iespiests ražošanas apvienības «Liita» Daugavpils tipogrāfijā Valkas ielā 1. Olsetiespiedums. Viena nos. iespiedloksne.
Metiens 13959 eksemplāri (latviešu valodā — 10000 eksemplāri, krievu valodā — 3951 eksemplārs). Pas. 882.
«Новадниекс» («Земляк»). Газета Прейльского района Латвийской Республики на латышском языке.
Indekss 68169

Precizējums

Mūsu laikraksta 15. septembra numurā «Rajona panorāmā» ievietotajā informācijā manas neuzmanības dēļ Raiņa kolhoza priekšsēdētājs Leonards Spūlis kļūdaini dēvēts citā vārdā. Atvainojos priekšsēdētājam un mūsu lasītājiem.

L. Kirillova

Pirmoreiz Ludzā — izsole!

29. septembrī plkst. 11.00 Ludzas rajona kultūras namā notiks IZSOLE. Būs pārdošanā:

VIDEOAPARATŪRA «PANASONIK» (Japāna),
MIKROVIĻŅU KRĀSNS,
SEKCIJA «BALTIKA» (VDR).

Ja vēlaties, varēsiet piedalīties vairāksolīšanā, ja jūs, protams, esat tam gatavi un jums ir nauda, jo preču sākotnējā cena var dubultoties un pat trīskāršoties.

Biļetes uz izsoli pārdod Ludzas veikalos «Sadzīves tehnika» un «Mēbeles». Izsoles dienā — 29. septembrī — no plkst. 9.00 līdz 11.00 tās varēs iegādāties kultūras namā. Ieejas biļetes cena — 5 rubļi.

Tuvākas ziņas pa tālruņiem 22666, 22640 un 22251.

Orgkomiteja

PIRCĒJU IEVĒRĪBAI!

Preiļu pilsētas VEIKALĀ «KOOPERATORS», sākot ar 24. septembri, TIKS UZSĀKTA SVAIGA NEPASTERIZĒTA PIENA PĀRDOŠANA.

Pienu piegādās rajona jaunsaimnieki. Katrs pievedums pirms pārdošanas tiks laboratoriski pārbaudīts, govis ir veterināri pārbaudītas.

Lai precizētu piena daudzumu, lūdzam **pircējus pieteikties veikalā kafetērijas nodaļā**, norādot, cik lielā daudzumā un cik bieži vēlētos iegādāties šo vērtīgo pienu. 1 litra cena — 1 rublis.

LĪVĀNU PILSĒTAS KULTŪRAS NAMS

paziņo, ka ar jauno sezonu atsāk darbu sekojoši **mākslinieciskās pašdarbības pulciņi un maksas kursi:**

TDA «Silava» (jauniešu kolektīvs),
vidējās paaudzes deju kolektīvs,
jauktais koris,
dramatiskais kolektīvs,
daiļlasītāji,
sieviešu vokālais ansamblis,
bērnu sadzīves tradīciju ansamblis,
bērnu deju kolektīvs;

□ maksas kursi:

šūšanas un piegriešanas (latviešu un krievu val.),
kļūdziņu pišanas,
latviešu valodas kursi

□ Interesentus lūdzam pieteikties kultūras nama 2. stāvā. Telefons: 44239, 42593.

LĪVĀNU PMK PROJEKTĒŠANAS GRUPA pieņem pasūtījumus no organizācijām un individuālajiem pasūtītājiem:

✦ individuālo dzīvojamo un saimniecības ēku,
✦ zemnieku saimniecību,
✦ sabiedrisko ēku projektu un tāmju dokumentācijas izstrādāšanai un tipa projektu piesaistei.

Adrese: Preiļu rajons, Līvāni 228264, Stacijas ielā 5, telefons 43793, teletaips 02 323429 JEĻ.

Kā piemiņai klusai, kā aizmirstai sāpei iedegsim sveču liesmiņas 1990. gada 22. septembrī plkst. 19.00

SVECĪŠU VAKARĀ

Turku pagasta Gaiņu kapsētā un 1990. gada 29. septembrī plkst. 19.00 Veceļu kapsētā.

STEIDZĪGI PĀRDOD motociklu «Java» — 350 — 638 ar blakusvāgi labā tehniskā stāvoklī, Līvānos, Lāčplēša ielā 11 — 50. Tālrunis 43157.

MAINA divistabu dzīvokli pret personīgo māju Līvānos. Zvanīt vakaros, tālrunis 43359.

MAINA divistabu un vienistabas dzīvokli pret trīsistabu dzīvokli Preiļos. Tālrunis — 23690.

PIEDĀVĀ uzņemt video dažādas svinības. Zvanīt 43419.

PĀRDOD nepabeigtu māju Līvānos ezera krastā vai MAINA pret VAZ tipa automašīnu. Var piedāvāt variantus. Telefons 42859 pēc plkst. 20.00.

PĒRK labiekārtotu māju Līvānos vai Jēkabpilī. Tālrunis: Rīga 586891 pēc plkst. 18.00.

Sirsnīgi pateicamies radiem, draugiem, darba biedriem, kaimiņiem un visiem, kas dalījās sāpju brīdī mīļā vīra un tēva EVALDA STAĢISA izvadīšanā uz mūžīgās atdusas vietu.

Piederīgie

SĒRO

Mežs klusē, klusē katra taka,
Kur ilgus gadus gāji.
Nu pienācis ir brīdis, ardievas kad sakām,
Kad taka pēdējā uz kapu kalnu iet.

(J. Osmanis)

Izsakām dziļu līdzjūtību tuviniekiem, ALOIZU UPENIEKU izvadot pēdējā gaitā.

Preiļu mežniecības kolektīvs